

Úřad vlády ČR
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1-Malá Strana

do datové schránky [trfaa33](#)

k rukám předsedy vlády

na vědomí:
Ing. Dan Ťok,
ministr dopravy,

předsedové poslaneckých klubů,
Poslanecké sněmovny Parlamentu
České republiky

Adriana Krnáčová,
primátorka hl. m. Prahy,

doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D.,
MBA,
Asociace malých a středních podniků
předseda představenstva

Naše značka	Praha
Parl #5700	8. 3. 2017

Výzva k razantní změně přístupu ke sdílené ekonomice

Vážený pane předsedo vlády,

rád bych Vám tímto sdělil názor pražských zastupitelů za Piráty, že Vaše vláda **nedostatečně řeší nové příležitosti služeb ve sdílené ekonomice**. Celý svět nyní prochází revolucí, která díky jednoduchým platbám a vyspělým online platformám usnadnila přístup lidí k moderním službám v ubytování, dopravě, bankovníctví a dalších oblastech. Světová i česká veřejnost velmi dobře zná subjekty jako je Airbnb, Uber, systémy pro distribuované úvěry apod. V Česku díky inovativním podnikatelům vznikají rovněž podobné projekty jako je Liftago nebo Rekola. Cílem mého dopisu není v žádném případě glorifikovat jakoukoliv konkrétní platformu, ale upozornit na obecný problém zaostávajícího zákonodárství v této oblasti a z toho vyplývající neférovost podmínek na trhu.

Je však nutné zdůraznit, že v rámci digitálních platforem poskytují své služby (volné kapacity) **jak podnikatelé, tak nepodnikatelé**. Lze očekávat, že velkou část kapacity zajišťují podnikatelé, kteří by měli splňovat profesní pravidla. Nelze však přehlížet fakt, že vznik těchto

platform, tedy digitálních trhů spojujících zákazníky a dodavatele, výrazně posílil význam drobných dodavatelů (neprofesionálů). Jde o lidi, kteří nabízejí své služby a volné kapacity (např. byty, auta), které by jinak zůstaly nevyužity. To znamená, že zvyšují celkovou přidanou hodnotu a efektivnost trhu, a to díky digitálním platformám. Je však upozornit, že každý řidič by si měl spočítat, zda se mu vstup na trh finančně vyplatí i po zaplacení daně, provozních nákladů na automobil a marži platformy. Ostatně při soustavné činnosti jde o podnikání, se kterým je spojeno i podnikatelské riziko. Pro celkové fungování trhu je důležité, aby zde bylo více platform, případně aby svá data platformy s integrující aplikací pomocí rozhraní.

Lze legitimně očekávat, že ekonomický přínos tohoto trhu v následujících letech dosáhne v České republice hodnoty desítek miliard korun. Analýza Asociace pro mezinárodní otázky například uvádí, že podíl sdílené ekonomiky na počtu jízd v osobní přepravě v hl. m. Praze dosahuje 10 až 15 %. V rámci EU činí tržby ze sdílené ekonomiky 28 miliard eur ročně, očekává se růst tohoto odvětví a není možné ignorovat jeho význam.

Přístup vlády k těmto platformám je zcela nedostatečný, legislativní situace je nepřehledná a exekutivní reakce je pomalá a v důsledku poškozuje ekonomiku jak hlavního města Prahy, tak České republiky jako celku. Tato konstelace zejména vyhovuje velkým kapitálově silným korporacím, které si již zvykly ignorovat tradiční pravidla a pouze případné postihy pouze internalizují do svých nákladů. Absence rozumné regulace způsobuje také neférovost vůči poskytovatelům, kteří se drží platných pravidel pro taxislužbu (např. taxislužby, Liftago). Vláda při projednávání novely zákona o silniční dopravě v prosinci 2016 nepřijala žádná opatření. Vláda je nečinná navzdory tomu, že si musí být velmi dobře vědoma pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze, podle něhož služba Uber není taxislužbou, ale sdílenou přepravou, která není právními předpisy regulována. Ještě přesněji je Uber platformou, jejímž prostřednictvím poskytují své služby jak profesionálové, tak i dílčím způsobem neprofesionálové (což označujeme v tomto textu v souladu s analýzou úřadu vlády i doporučením EU právě termínem sdílená ekonomika).

Namísto rychlého přijetí adekvátních opatření k regulaci sdílené ekonomiky jsme svědky absurdního divadla. Magistrát hl. m. Prahy s odkazem na politiku Ministerstva dopravy pokračuje v evidentně protizákonném pokutování a flagrantně tím porušuje soudní výklad práva. Vina v tomto případě leží na Ministerstvu dopravy, které je v přenesené působnosti nadřízeným orgánem. Primátorka Adriana Krnáčová vyzvala ke zrušení služby UberPoP a požádala, aby se na sdílenou jízdu vztahovala pravidla pro taxislužbu. Není přeci potřeba vztáhnout současná zastaralá pravidla na nové technologie, ale je třeba hlavně pravidla aktualizovat! Při současných rigidních pravidlech taxislužby by to znamenalo likvidaci segmentu neprofesionálních poskytovatelů, zdražení služeb pro zákazníky a ekonomicky neefektivní nakupování taxametrů a jiného vybavení do aut, kde nenajdou žádné využití. Správné by naopak bylo regulovat Uber, Liftago, Airbnb apod. jako digitální platformu a jednotlivé poskytovatele (řidiče, pronajímatele bytů, apod.) potom podle toho, zda poskytují služby jako profesionálové (podnikatelé) či nikoliv. Primárně by nemělo jít o vynucení současných zastaralých pravidel, ale o jejich celkovou revizi a přizpůsobení digitálním platformám.

Proto apeluji na Vaši vládu, aby urychleně změnila kurs a respektovala doporučení Evropské komise, které vyzývá členské státy k nutným změnám v úpravě podnikatelského statusu, zdanění, požadované míry profesionality v oblasti sdílené ekonomiky. Hlavní sdělení směřuje k tomu, aby členské státy braly sdílenou ekonomiku jako výzvu, nepřijímaly žádné nepřiměřené zákazy.

Konkrétně navrhuji, aby vláda přijala následující opatření:

1. Jasně definovat postavení podnikatele (profesionála)

Bude jednoznačně odlišeno postavení podnikatele od nepodnikatele v dané oblasti, a to harmonizovaně s daňovými předpisy, tedy aby podnikatelem byl v dané oblasti vždy každý, kdo má obrat nad určitý limit. Přičemž hranice podnikatele by měla být stanovena v jednotlivých odvětvích podle ročního či měsíčního obrátu (v návaznosti např. na výši příjmu, tj. 30 000 Kč ročně dle § 10 odst. 3 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., může jít např. o roční tržby přes 60 000 Kč nebo měsíční tržby přes 10 000 Kč).

2. Dát stejná férová pravidla pro profesionály bez ohledu na platformu

Podnikatel (ale nikoliv neprofesionální poskytovatel) poskytující své služby prostřednictvím platformy by měl podléhat v zásadě stejným pravidlům jako dosavadní podnikatelé, aby byla zajištěna vyvážená a férová konkurence, a tedy např. profesionální taxikář by měl mít pojištění bez ohledu na to, zda jezdí s Uberem, anebo s dispečinkem.

3. Pravidla pro profesionály musí být aktualizována pro digitální věk

Současná pravidla pro taxislužbu jsou dělána pro specifickou situaci, kdy si zákazník chytá taxi na ulici a nemá předem žádné záruky. Vynucování označení žlutou cedulkou TAXI, použitím taxametru a povinností zveřejnit ceník na vozidle je zcela nesmyslné u služeb, u kterých je doprava a cena sjednána předem pomocí aplikace. Stejně tak nemá smysl trvat na pracovním vztahu řidiče taxi k dispečinku, který je v praxi totálně obcházen, což přiznávají i příslušné úřady. Tyto zastaralé regulace je třeba revidovat a ponechat pouze pravidla s objektivním zdůvodněním jako je bezpečnost zákazníka. Vzhledem k moderním navigacím je nutné revidovat i požadavek na znalost místopisu a naopak umožnit zvýšení cenových stropů v závislosti na poptávce trhu (tj. např. v případě výpadku elektřiny a MHD se cena dynamicky zvyšuje a umožňuje obsloužit více zájemců). U profesionálů lze maximálně vyžadovat dobrou znalost češtiny a angličtiny.

4. Neprofesionálové musí mít možnost poskytovat příležitostné služby

Princip sdílené ekonomiky spočívá v tom, že auta, byty a lidské zdroje neleží ladem, ale jejich nevyužitá část (např. volný byt či auto) jsou poskytovány na zvláštním trhu. Tyto nevyužité zdroje mají velký potenciál. Jejich poskytovatelé, kteří nejsou profesionálové, sice nemají takové zdroje, díky svému vysokému počtu však představují na trhu relevantní službu. Poskytování služeb prostřednictvím neprofesionálů nesmí být předmětem přílišné a neadekvátní regulace; stejné principy by se měly uplatnit u neziskových služeb, neboť nejde o podnikání.

5. Lepší informování uživatelů a poskytovatelů

Uživatel si musí být vědom standardu služby: uživatel by měl být platformou výslovně upozorněn, zda jsou mu nabízeny profesionální či neprofesionální služby (ve smyslu bodů 1 a 2), případně na rizika, která pro něj vyplývají z použití služeb neprofesionálů (např. chybějící pojištění). Platforma by měla průkazným způsobem informovat poskytovatele o jejich povinnostech, vyžadovat po nich uvedení informací o IČ a jiných zákonných povinnostech, pokud přesáhnou limity pro příležitostný přivýdělek. Kontroly by se měly zaměřit na problém tzv. flotilových partnerů, aby uživatelům byly vždy poskytovány pravdivé informace o jeho řidiči či poskytovatelské firmě.

6. Platformy i poskytovatelé služeb, kteří je využívají, musí platit daně

Je třeba stejně jako v jiných zemích stanovit povinnost platform poskytovat na vyžádání údaje o obratu osob (včetně tzv. flotilových partnerů), aby bylo možné posoudit daňový status poskytovatelů služeb, zdanit profesionály a rovněž je třeba trvat na tom, aby samotná platforma platila korporátní daň ze zisků vydělaných na území České republiky (např. vnitrostátních cest, pronájmů českých bytů apod.) a nedanila např. v Holandsku, Irsku nebo jiné zemi, kam jsou vyváděny zisky z podnikání na území České republiky. Celkově se domnívám, že pro férové rozložení daňového břemene je třeba nechat poskytovatele v režimu osob samostatně výdělečně činných, ale ve všech oblastech snižovat zdanění práce.

Lze očekávat, že platformy v dopravě budou extrémně důležité a povedou k revoluci po zavedení samořídících aut, neboť takto shromážděné kapacity bude možné automatizovaně nabízet veřejnosti a bude tak moci dojít k razantnímu poklesu počtu aut v ulicích měst.

Vážený pane předsedo, žádám Vás o předložení návrhu podle výše uvedených bodů vládě ČR. V případě potřeby jsem připraven poskytnout veškerou součinnost včetně osobní schůzky a spolupráce na návrhu. Žádám Vás také zdvořile o vyrozumění o přijatých opatřeních.

Odkazy

- [Evropský program pro ekonomiku sdílení. Sdělení komise EU.](#)
- [Sdílená ekonomika a digitální platformy. Analýza úřadu vlády.](#)
- [Pravomocný rozsudek MS Praha v kauze Uber](#)
- [Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice](#)
- [Usnesení vlády k návrhu zákona o silniční dopravě](#)
- [Praha chystá další kroky proti Uberu, stejný problém řeší i Brno. Tisková zpráva MHMP.](#)

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
místopředseda Pirátů
předseda klubu Pirátů v Zastupitelstvu
hl. m. Prahy